GEMEENTE HARLINGEN

Voorstel aan de gemeenteraad van Harlingen

Zaaknummer: 201125	Behandeld in **raadscommissie en raad**	
	Datum commissie	5 april 2023
	Datum raad	19 april 2023
	Opsteller	M. Kremer
	Telefoonnummer	14 0517

Onderwerp:	Begrotingswijziging 2023 en ontwerpbegroting 2024 FUMO

Te besluiten om

1. Geen wensen en bedenkingen te uiten over de begrotingswijziging 2023.
2. Geen wensen en bedenkingen te uiten over de ontwerpbegroting 2024.
3. Zorgen uit te spreken over de uitzetting van de begroting.

Inleiding
Voor ligt de ontwerpbegroting 2024 van de FUMO en de begrotingswijziging 2023. De ontwerpbegroting 2024 is opgesteld volgens de nieuwe sturings- en financieringssystematiek, zoals vastgesteld door het Algemeen Bestuur (AB) op 10 december 2020. De ontwerpbegroting 2024 heeft dezelfde opbouw als de begrotingen van de afgelopen jaren en is gebaseerd op de uitgangspunten uit de Kadernota 2024-2028 zoals vastgesteld in het Algemeen Bestuur op 15 december 2022.
Het Dagelijks Bestuur (DB) van de FUMO stelt u in de gelegenheid om uiterlijk 30 april 2023 haar zienswijze in te dienen.

Beoogd effect
Voldoen aan de Gemeenschappelijke Regeling van de FUMO met als uiteindelijke resultaat dat de FUMO op een adequate, bedrijfsmatige en financieel verantwoorde manier de gemeenschappelijke milieutaken uitvoert.

Argumenten
1.1 De begrotingswijziging wordt grotendeels veroorzaakt door autonome ontwikkelingen en het financiële effect van besluitvorming door het AB.
In deze begrotingswijziging is de indexering van de loonkosten opgenomen. In de begroting 2023 is hiervoor 2,2% opgenomen, dit blijkt aan de lage kant te zijn. In verband met inflatie en ophanden zijnde cao-ontwikkelingen wordt een loonstijging van 7% verwacht. Als gevolg hiervan stijgen ook de overige personeelskosten en het budget voor secundaire arbeidsvoorwaarden. Verder zijn in het AB van 27 oktober 2022 besluiten genomen die mutaties veroorzaken. Het betreft hier het aanpassen van de kengetallen Besluit Bodemkwaliteit (Bbk), de verhoging van de collectieve uren als gevolg van het inwerken van nieuwe medewerkers, en het verhogen van het budget voor implementatie van de Omgevingswet.

1.2 Er is budget noodzakelijk om de FUMO omgevingsproof te maken.
Er is aanvullend budget nodig om de noodzakelijke budget- en taakverschuiving met betrekking tot de Omgevingswet vorm te geven. Dit betreft onder andere het herijken van de werkprocessen maar ook om het werven en selecteren van personeel dat in het kader van de Omgevingswet aangetrokken zal gaan worden in 2023.

2.1. De stijging van de begroting 2024 t.o.v. 2023 wordt grotendeels veroorzaakt door autonome ontwikkelingen en het financiële effect van eerder genomen besluiten door het AB.
De totale omvang van de reguliere begroting 2024 is met € 2.867 miljoen gestegen ten opzichte van 2023. Hiervoor zijn driebelangrijke oorzaken aan te wijzen. Dit betreft o.a. de indexering. Gezien de hoge inflatie en de tussenstand van de lopende CAO-onderhandelingen voor de CAO SGO(Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties), is naast de reguliere indexering voor 2024 (conform Kadernota 2024-2028) ook rekening gehouden met een inhaaleffect van 2023. De materiële lasten zijn geïndexeerd conform het in de Kadernota 2024-2028 aangegeven percentage van 2.3%.
De tweede belangrijke oorzaak is de uitbreiding van de collectieve taken. Conform het besluit van het AB van de FUMO van 27 oktober 2022 zijn 6.500 inwerkuren opgenomen in de collectieve uren. De derde belangrijke oorzaak is het opnemen van specifieke uitkeringen (SPUK) in de begroting. Vanuit het Rijk zijn middelen beschikbaar gesteld voor energietoezicht. De personele kosten die gemoeid zijn met de uitvoering hiervan, zijn opgenomen in voorliggende begroting. Dit leidt niet tot een hogere deelnemersbijdrage, aangezien deze uren gedekt worden uit de bijdrage vanuit het Rijk.
Naast bovengenoemde zijn er ook nog andere zaken die impact hebben op de begroting 2024. Het betreft hier het opnemen van de effecten herijking kentallen Bbk en opnemen uren vrijeveld toezicht Bbk, conform het besluit van het AB van de FUMO van 27 oktober 2022.
Tot slot stijgen ook de overige personeelskosten, zoals het scholingsbudget, het budget voor secundaire arbeidsvoorwaarden en arbeidsmarktaanpak . Deze zijn een afgeleide van de personeelskosten.

2.2 De begroting 2024 is tevens gebaseerd op de nadere vertaling van de vastgestelde kadernota 2024-2028.
In de kadernota zijn een aantal onderwerpen beschreven, waarvan de financiële effecten verwerkt zijn in de ontwerpbegroting 2024. Dit betreft de versterking van de bedrijfsvoering .
Om de robuuste kennisorganisatie te zijn op het gebied van milieu is in de ontwerpbegroting aanvullend 750 uur opgenomen voor kennisontwikkeling en deskundigheidsbevordering (in lijn met de Kadernota 2024-2028)
Tevens is, conform de kadernota 2024-2028, de loon- en prijsindexatie de verwachting van het Centraal Plan Bureau (CPB) gevolgd. Het gewogen gemiddelde komt hiermee op 4,8%.

2.3 de financiële positie van de FUMO is goed te noemen.
De financiële positie van de FUMO is stabiel. Uit de prognose voor 2022 blijkt dat een klein nadelig resultaat wordt verwacht. Op basis van een risico-inventarisatie is de benodigde omvang van het weerstandsvermogen bepaald op € 1.317.500. Het werkelijke weerstandsvermogen voldoet aan deze norm.

3.1. De uitzetting van de begroting is weliswaar goed verklaarbaar, verdere uitzetting is onwenselijk.
De uitzetting van de begroting wordt met name veroorzaakt autonome ontwikkelingen. Een oplossing is nu niet direct voor handen. Neemt niet weg dat bij verdere uitzetting onwenselijke situaties kunnen ontstaan en naar andere oplossingen gekeken moet worden.

Kanttekeningen

2.1. In de voorliggende (ontwerp)begroting is nog geen rekening gehouden met de nieuwe Omgevingswet.

In de voorliggende ontwerpbegroting 2024 is de impact van de Omgevingswet niet verwerkt. De FUMO heeft nog onvoldoende informatie om de financiële consequenties van de Omgevingswet inzichtelijk te maken. De begroting 2024 zal daarom nog gewijzigd moeten worden. Deze wijziging zal worden ingediend zodra duidelijk is welke consequenties de Omgevingswet heeft op het takenpakket van de FUMO.

2.2 De krappe arbeidsmarkt

Er is krapte op de arbeidsmarkt. De vraag naar gekwalificeerd personeel is momenteel hoger dan het aanbod. Het gevolg hiervan is dat (qua competenties) geschikte zij-instromers of getalenteerde, nog-niet gekwalificeerde medewerkers aangenomen worden (in plaats van het niet-beschikbare personeel met ervaring). Dit vraagt wel extra begeleiding door de eigen medewerkers.

Bij de begroting 2023 is besloten de flexibele schil voor 2023 en 2024 te verhogen naar 20% om in te kunnen spelen op de huidige arbeidsmarkt. Het zal een uitdaging worden om deze mensen aan te trekken. Het is de vraag of het percentage flexibele schil niet nog verder gaat stijgen.

2.3 Energiebesparingsplicht

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt de energiebesparingsplicht voor inrichtingen geregeld in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en in het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl). Nu de Omgevingswet niet per 1 juli 2023 in werking treedt, is te verwachten dat het Activiteitenbesluit en het Besluit omgevingsrecht per 1 juli 2023 geactualiseerd worden op het onderwerp energiebesparingsplicht en dat de regels gaan gelden, zoals in het Bal en Bbl beschreven. Deze ontwikkeling is nog niet in deze begroting meegenomen. Naar verwachting komen onder de Omgevingswet, naast de huidige basistaakbedrijven (waarvoor middelen uit de SPUK Energie beschikbaar zijn), vele energiebesparingsplichtige bedrijven onder het basistakenpakket te vallen, waarvoor nog geen menskracht en middelen bij de FUMO beschikbaar zijn.

2.4 Versterking VTH stelsel

De commissie Van Aartsen heeft het VTH-stelsel geanalyseerd en is in het voorjaar 2021 tot de conclusie gekomen dat het stelsel niet goed functioneert. De commissie heeft daarom geadviseerd om binnen het stelsel tot een serie essentiële verbeteringen te komen. Deze aanbevelingen hebben geleid tot het interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP) dat een looptijd kent van twee jaar (2022-2024). Het IBP biedt voorde FUMO kansen om op bepaalde onderdelen te investeren, zoals op het gebied van kennis en deskundigheid, arbeidsmarktbenadering (profileren), datakwaliteit, versterken van de bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en de onafhankelijke uitvoering daarvan. De uitkomsten van het IBP leiden mogelijk tot aanpassing van wet- en regelgeving, een andere manier van informatie-en kennisuitwisseling en structurele visitatie en toezicht. Deze uitkomsten kunnen structurele gevolgen hebben voor de FUMO en haar deelnemers, bijvoorbeeld op het gebied van financiering, ontwikkeling en samenwerking. De gevolgen van het IBP voor 2024 en verder zijn nog niet bekend en daarom niet in deze begroting verwerkt.

Financiën

Begrotingswijziging 2023

Na de vaststelling van de begroting 2023 zijn er diverse ontwikkelingen die maken dat de begroting niet meer up to date is. De begroting wijzigt als volgt:

Indexering loonkosten	€ 716.000
Aanpassen kengetallen Besluit Bodemkwaliteit	€ 286.000
Verhogen collectieve uren	€ 460.000
Specifieke uitkeringen (SPUK)	€ 667.000
Overige personeelskosten	€ 61.000
Implementatie Omgevingswet	€ 100.000
Aanpassen organisatie i.v.m. overheveling budget en taken Omgevingswet	€ 885.000
Totaal	€ 3.176.000

De indexering van de loonkosten wordt veroorzaakt door het feit dat in de begroting 2023 hiervoor 2,2% is opgenomen. In verband met inflatie en de ophanden zijnde cao-ontwikkelingen wordt een loonstijging van 7% verwacht. Als gevolg van de gestegen loonkosten stijgen ook de overige personeelskosten zoals het scholingsbudget en het budget voor secundaire arbeidsvoorwaarden. Verder zijn de posten verhogen collectieve uren als gevolg van het inwerken van nieuwe medewerkers, aanpassing van de kengetallen voor het Besluit Bodemkwaliteit en het implementatiebudget voor de Omgevingswet het gevolg van besluitvorming in de AB-vergadering van 27 oktober 2022. Tot slot worden de kosten voor het Omgevingswet-proof maken veroorzaakt door het herijken van de werkprocessen, een toename van het aantal bedrijven, het uitbreiden van de capaciteit op het gebied van P&O a.g.v. de uitbreiding van de formatie, het aanstellen van een projectleider en acties op het ICT-vlak ter voorbereiding op de Omgevingswet.
De FUMO heeft twee subsidies ontvangen in de vorm van Specifieke Uitkeringen. Dit betreft een meerjarige subsidie voor energietoezicht (ruim € 2 miljoen tot 2026) en een subsidie voor het Interbestuurlijke Programma (IBP) versterking VTH-stelsel (ruim € 0,5 miljoen in 2023). Deze subsidies zijn verwerkt in deze begrotingswijziging. Deze extra uitgaven leiden niet tot een hogere deelnemersbijdrage omdat deze worden gedekt uit de verkregen subsidie. Per saldo is de verkregen subsidie hoger dan de extra uitgaven. De deelnemersbijdrage stijgt hierdoor met € 1.958.000
Op grond van de begrotingswijziging bedraagt de aanvullende bijdrage van Harlingen voor 2023 € 56.091 (zijnde een stijging van 11,3%). De financiële gevolgen hiervan zijn vertaald in de bijgevoegde begrotingswijziging. Dekking vindt tot een bedrag van € 32.227 plaats uit het gemeentelijke budget voor de implementatie van de Omgevingswet. Het restant ad. € 23.864 wordt gedekt uit de algemene investeringsreserve.

Ontwerpbegroting 2024

In deze begroting wordt uitgegaan van een productiviteitsnorm van 1.360 uur en een flexibele schil voor het primaire proces van 20%. De begroting 2024 stijgt ten opzichte van de begroting 2022 qua omvang van € 17,2 miljoen naar € 20,1 miljoen. De reguliere begroting neemt met € 2867.000,- toe.

Voorstel aan de gemeenteraad van Harlingen

Dit is het gevolg van:

Indexering loonkosten	€ 1.297.000
Aanpassen kengetallen Besluit Bodemkwaliteit	€ 286.000
Verhogen collectieve uren	€ 575.000
Specifieke uitkeringen (SPUK)	€ 309.000
Overige personeelskosten	€ 130.000
Versterking bedrijfsvoering	€ 270.000
Totaal	€ 2.867.000

De FUMO heeft een Specifieke Uitkeringen (SPUK) ontvangen voor energietoezicht (ruim € 2 miljoen tot 2026). Deze subsidie voor het energietoezicht is evenals in de begrotingswijziging 2023 ook verwerkt in de begroting 2024. Deze extra uitgaven leiden niet tot een hogere deelnemersbijdrage omdat deze worden gedekt uit de verkregen subsidie. Per saldo is de verkregen subsidie hoger dan de extra uitgaven. De deelnemersbijdrage stijgt hierdoor met € 2.273.000.
De formatie in het primaire proces stijgt met ongeveer 12 fte van 113 fte naar 125 fte. Dit is een toename van ruim 10%. Mede door de sterk gestegen loonkosten stijgt het integrale uurtarief van circa € 111 in 2023 naar € 117 in 2024. Dit is een toename van ruim 5%. De verwachting is overigens dat bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet –waarbij een taakverschuiving zal plaatsvinden van de deelnemers naar de FUMO –de formatie nog sterk zal toenemen. Hierdoor zal naar verwachting het uurtarief weer beduidend lager worden.

Voor Harlingen betekent dit dat de bijdrage t.o.v. 2023 structureel met € 69.281 stijgt (zie tabel). Tevens is in deze tabel opgenomen waardoor de verschillen veroorzaakt worden.

	Begroting FUMO 2023	Begroting FUMO 2024	Specificatie	Verschil
Basistaken:	285.411	313.966		28.556
Regulering toezicht			*6.701*	
Asbest			*2.251*	
BBK			*19.604*	
Plustaken	179.533	189.614		10.081
Collectieve opdrachten	27.925	58.537		30.612
Implementatie omgevingswet	2.059	2.091		32
Abonnement Nacza	915	915		0
	495.843	565.124	28.556	69.281

Uitvoering
Bovengenoemde bijdrage voor 2024 zal worden opgenomen in de concept-gemeentebegroting 2024 en meerjarenraming 2025-2027.
De FUMO krijgt een brief waarin staat dat de gemeente geen zienswijze heeft maar wel haar zorgen uitspreekt.

GEMEENTE HARLINGEN

Voorstel aan de gemeenteraad van Harlingen

Bijlagen:

- Aanbiedingsbrief begrotingswijziging 2023 en ontwerpbegroting 2024 FUMO (doc.nr. 201128)
- Begrotingswijziging 2023 FUMO (doc.nr 201127).
- Ontwerpbegroting 2024 FUMO (doc.nr 201126).
- 11e begrotingswijziging 2023 (doc. nr 204021)

Harlingen, 7 maart 2023

Burgemeester en wethouders van Harlingen,

de secretaris,	de burgemeester,
S.C. van Gent	C.M. Sjerps

GEMEENTE HARLINGEN

Voorstel aan de gemeenteraad van Harlingen

Besluit van de gemeenteraad van Harlingen

Onderwerp:	Begrotingswijziging 2023 en ontwerpbegroting 2024 FUMO

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HARLINGEN

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 7 maart 2023

Besluit

1. Geen wensen en bedenkingen te uiten over de begrotingswijziging 2023.
2. Geen wensen en bedenkingen te uiten over de ontwerpbegroting 2024.
3. Zorgen uit te spreken over de uitzetting van de begroting.

Besluit aangepast

Vastgesteld door de raad in zijn
vergadering van 19 april 2023

, de voorzitter

, de raadsgriffier